

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.7.13.
COM(2010) 379 végleges

2010/0210 (COD)

C7-0180/10

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**a harmadik országbeli állampolgárok idényjellegű munkavállalás céljából való
belépésének és tartózkodásának feltételeiről**

{SEC(2010) 887}
{SEC(2010) 888}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

- **A javaslat okai és céljai**

E javaslat az átfogó bevándorlás-politika kialakítására irányuló uniós erőfeszítések részét képezi. A 2004. novemberi Hágai Program elismerte, hogy „a legális migráció fontos szerepet fog játszani az európai tudásalapú gazdaság megerősítésében és a gazdasági fejlődés elősegítésében, ezáltal hozzájárulva a lisszaboni stratégia végrehajtásához”, és felkérte a Bizottságot, hogy nyújtson be szakpolitikai tervet a jogszerű migráció vonatkozásában, „beleértve az olyan befogadási eljárásokat, amelyek képesek gyorsan alkalmazkodni a munkaerőpiacon jelen lévő migráns munkaerő iránti keresletben megfigyelhető ingadozásokhoz”.

A Bizottság ezt követő, 2005. decemberi „Politikai terv a legális migrációról” című közleménye (COM(2005) 669) öt jogalkotási javaslat 2007 és 2009 közötti elfogadásáról rendelkezik, köztük az idénymunkások belépési és tartózkodási feltételeiről szóló irányelvjavaslatról.

A 2008. október 15–16-i Európai Tanács által elfogadott Európai Bevándorlási és Menekültügyi Paktum az Európai Unió és tagállamainak arra vonatkozó kötelezettségvállalását fejezi ki, hogy tisztességes, hatékony és következetes politika keretében kezelik a migráció kihívásait és lehetőségeit.

A Tanács által 2009. december 10–11-én elfogadott Stockholmi Program megerősítette a Bizottság és a Tanács elkötelezettségét a legális migrációra vonatkozó politikai terv végrehajtása mellett.

A magasan képzett munkavállalókra („EU kék kártya”), valamint az általános keretirányelvre vonatkozó javaslatokat 2007. októberében nyújtották be.¹ A Tanács 2009. május 25-én fogadta el az első javaslatot; a második javaslatot pedig most tárgyalja az Európai Parlament és a Tanács. Mindkét szöveg kizárja alkalmazási köréből az idénymunkásokat.

Ez a javaslat a fenti politikai megbízatásra ad választ, és célja, hogy hozzájáruljon az EU 2020 stratégia végrehajtásához, valamint a migrációs áramlások hatékony igazgatásához az idényjellegű ideiglenes migráció speciális területén. Méltányos és átlátható szabályokat teremt a belépés és a tartózkodás területén, ugyanakkor ösztönzőket és biztosítékokat tartalmaz annak megakadályozására, hogy az ideiglenes tartózkodás állandóvá váljon.

- **Háttér-információk**

Az uniós gazdaságoknak strukturális okok miatt szüksége van az idénymunkásokra, akik az előrejelzések szerint egyre kevésbé fognak rendelkezésre állni az EU-n belül. Az EU-ban a jövőben várható szakismerethiány tekintetében a hagyományos ágazatok továbbra

¹ COM(2007) 637. és 638., 2007.10.23.

is fontos szerepet játszanak majd, és valószínűleg nőni fog az alacsonyan képzett munkaerő iránti igény. Kiemelendő az is, hogy az EU-n belül állandóbbá vált a képzetlen munkaerő iránti igény. Várhatóan egyre nehezebb lesz ezt a hiányt az uniós tagállamok állampolgáiraival pótolni, elsősorban azért, mert ezek a munkavállalók nem tartják vonzóknak az idénymunka kínálta lehetőségeket.

Továbbá több bizonyíték utal arra, hogy a harmadik országbeli idénymunkások egyes esetekben kizsákmányolás áldozatai és szabványok alatti munkakörülményekkel szembesülnek, melyek veszélyeztetik egészségüket és biztonságukat.

Végezetül a gazdaság azon ágazatait, amelyek jelentős számú idénymunkást foglalkoztatnak – leginkább a mezőgazdaság, a kertészet, és az idegenforgalom – újra és újra azon ágazatok közé sorolják, amelyekre a leginkább jellemző az illegálisan tartózkodó, harmadik országból származó munkavállalók jelenléte.

- **Meglévő rendelkezések a javaslat által érintett területen**

Az egyetlen olyan uniós szintű jogszabály, amely az idénymunkások befogadásának körülményeivel is foglalkozik, a Tanács 1994. évi állásfoglalása „a harmadik országbeli állampolgároknak a tagállamok területére történő munkavállalási célú befogadására vonatkozó korlátozásokról”², amelyet a Szerződés K.1 cikkével fogadtak el. Ez az állásfoglalás meghatározza az idénymunkás fogalmát (olyan munkavállaló, aki „jól körülhatárolható munkát végez, amivel általában a kérdéses tagállam hagyományos munkaerőhiányát pótolja”). A tartózkodás maximális időtartamát bármely tizenkét hónapos időszakban hat hónapban határozza meg, és nem teszi lehetővé a tartózkodás más típusú munkavállalással történő meghosszabbítását.

A harmadik országok állampolgárainak kiállított tartózkodási engedély formátumát az 1030/2002/EK rendelet határozza meg, amely lehetővé teszi, hogy a tagállamok az egységes formátumban kiegészítő információkat adjanak meg, „különös tekintettel az azzal kapcsolatos információkra, hogy az illető számára engedélyezett-e a munkavállalás”. Ez a javaslat annyiban fejleszti tovább a szóban forgó rendeletet, hogy a befogadás jogalapjától függetlenül előírja a tagállamoknak az egységes formátumban annak feltüntetését, hogy engedélyezik-e a munkavállalást.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzésével**

E javaslat rendelkezései összhangban állnak a Bizottság „Tisztességes munka mindenki számára” című közleményével (COM(2006) 249.) és az EU 2020 stratégia célkitűzéseivel, és hozzájárulnak e célok megvalósításához. A gyors és rugalmas befogadási eljárások kialakítása és az idénymunkások jogi helyzetének tisztázása biztosíték lehet a kizsákmányolás ellen, egyúttal védi az EU idénymunkásként dolgozó polgárait a tisztességtelen versenytől.

A javaslat összhangban áll az EU fejlesztéspolitikájával is, mivel középpontba helyezi a szegénység felszámolását és a millenniumi fejlesztési célok megvalósítását. Különösen az idénymunkásoknak az EU és saját országuk közötti körkörös migrációjával kapcsolatos rendelkezései – amelyek értelmében az idénymunkások beléphetnek majd

² HL C 274., 1996.9.19., 3. o.

egy tagállamba, visszamehetnek saját országukba, majd ismét beléphetnek a tagállamba – teszik majd könnyebbé a hazautalások megbízható áramlását, valamint a szakértelem- és beruházástranszfert. Mivel időszakos típusú migrációról van szó, ez az irányelv valószínűleg nem vezet majd a feltörekvő vagy fejlődő országok esetében agyelszíváshoz.

A harmadik országbeli idénymunkások foglalkoztatáshoz kapcsolódó jogaira tekintettel a javaslat eleget tesz annak a követelménynek, hogy az EU valamennyi szakpolitikája az emberi egészség magas szintű védelmét biztosítsa. Tiszteletben tartja az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket, különös tekintettel a gyülekezés és az egyesülés szabadságáról szóló 12. cikkre, a megkülönböztetés tilalmáról szóló 21. cikk (2) bekezdésére, a tisztességes és igazságos munkafeltételekről szóló 31. cikkre, a szociális biztonságról és a szociális segítségnyújtásról szóló 34. cikkre, az egészségvédelemről szóló 35. cikkre, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogról szóló 47. cikkre.

2. KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELTEKKEL; HATÁSVIZSGÁLAT

• Konzultáció az érdekeltekkel

A gazdasági migráció kezelésének európai uniós megközelítéséről szóló zöld könyvről nyilvános konzultáció folyt, melynek keretében 2005. június 14-én közmeghallgatásra került sor.

Szemináriumok és munkaértekezletek formájában további konzultációkra került sor. A tagállamokkal a Bizottság bevándorlással és menekültüggyel foglalkozó bizottsága keretében konzultáltak. A hatásvizsgálat támogatása érdekében megrendelt külső tanulmány révén, kérdőívek és interjúk segítségével további konzultációt tartottak a főbb érdekelt felekkel.

Az összegyűjtött észrevételek elemzése alapján megállapítható, hogy a legtöbben támogatják a gazdasági bevándorlásra vonatkozó közös uniós politika kidolgozását, ugyanakkor jelentős eltérések mutatkoznak a kívánatos megközelítés és az elvárt végeredmény tekintetében. Körvonalazódott néhány elem, például az, hogy közös uniós szabályokra van szükségesség valamennyi munkavállalási célú bevándorlás tekintetében, vagy legalább a gazdasági bevándorlók néhány kulcsfontosságú kategóriájára, legfőképpen a magasan képzett munkavállalókra és az idénymunkásokra vonatkozó befogadási feltételekkel kapcsolatban. Az EU versenyképessége szempontjából a két említett kategóriát tekintik létfontosságúnak. A másik világos kérés arra irányult, hogy a javaslat egyszerű, bürokráciamentes és rugalmas megoldásokat tartalmazzon. Mivel sok tagállam nem támogatta a horizontális megközelítést, a Bizottság úgy vélte, hogy az ágazatonkénti megközelítés helyénvalóbb, és jobban megfelel majd a rugalmasság iránti igényeknek.

• Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása

Külső szakértők bevonására nem volt szükség.

- **Hatásvizsgálat**

Az alábbi lehetőségeket vizsgálták meg:

1. lehetőség – status quo. A tagállamokban és uniós szinten zajló fejlemények továbbra is a meglévő jogi keretek között alakulnának. A munkáltatóknak bizonyos kötelességei származnak majd a 2009. június 18-án elfogadott, a munkáltatókkal szembeni szankciókról szóló irányelv eredményeképpen, nevezetesen a hatóságok felé való bejelentés és az illegális foglalkoztatás esetén kiszabható büntetések tekintetében. E lehetőség korlátozott hatással járna.

2. lehetőség – Az idénymunkások belépési és tartózkodási feltételeiről, valamint jogaikról szóló irányelv. Közös szabályokat fektetnének le, többek közt meghatároznák az idénymunka fogalmát, a befogadás feltételeit, az idénymunkások tartózkodásának maximális idejét, valamint az idénymunkásként dolgozó EU-tagállamok állampolgáraival azonos elbánást biztosító rendelkezéseket fogadnának el bizonyos szociális-gazdasági jogokkal kapcsolatban, mint például a gyülekezés szabadsága, a szociális biztonsághoz való jog, stb. Ez a lehetőség hozzájárulna ahhoz, hogy az EU valamennyi munkavállalójára alkalmazandó közös jogi keret jöjjön létre, valamint csökkenthető lenne a kizsákmányolás veszélye. Az idénymunkásokra azonban továbbra is szerteágazó és összetett belépési eljárások vonatkoznának.

3. lehetőség – Közös befogadási eljárásokat rögzítő irányelv. A 2. lehetőségben ismertetett intézkedéseken felülfelel egyetlen eljárással kiadott összevont okmányt vezetnének be a harmadik országokból érkező idénymunkások számára, amely egyszerre szolgálna munkavállalási és tartózkodási engedélyként. Olyan rendelkezésekre is szükség lenne, amelyek megkönnyítenék az idénymunkások egymást követő idényekben történő újbóli belépését. Hatékonyabbá válnának a munkaerő-felvételi eljárások, és kiszámíthatóbb munkaerő állna az uniós munkáltatók rendelkezésére.

4. lehetőség – A tényleges visszatérést biztosító intézkedésekről szóló irányelv. Az intézkedések korlátoznák a tartózkodás időtartamát, és kifejezetten előírnák, hogy az időszak végén a munkavállalónak vissza kell térnie származási országába. Bizonyos mértékig elkerülhető lenne, hogy az idénymunkások a megengedettnél hosszabb ideig maradjanak. Az uniós munkapiacra elhanyagolható hatást gyakorolna az intézkedés. Az idénymunkásokra továbbra is szerteágazó és összetett belépési eljárások vonatkoznának.

5. lehetőség – Kommunikáció, koordináció és együttműködés a tagállamok között. Nem születne újabb jogszabály, de kiegészítő és támogató tevékenységeket kellene kialakítani a tagállamok gyakorlatának közelítése érdekében. E lehetőség hatása korlátozott lenne, mivel az intézkedések nem lennének kötelezőek; a potenciális idénymunkásoknak és majdani munkáltatójuknak továbbra is sokféle és szerteágazó befogadási szabály között kellene eligazodniuk, és az idénymunkások tartózkodásuk során eltérő jogokat élveznének.

A lehetőségeket és hatásukat összehasonlítva megállapítható, hogy a 2., 3. és 4. lehetőség együttes alkalmazása az előnyben részesített lehetőség. A közös befogadási előírások, az egyszerűsített belépési eljárások és a következő idényben való visszatérés lehetősége (2. és 3. lehetőség) rugalmas befogadást tesznek lehetővé, így az EU munkaerőpiaca rendelkezésére fognak állni a szükséges erőforrások. A 4. lehetőség elemei hozzájárulnak

az idénymunkások hazatérésének biztosításához, így megelőzhető, hogy az idénymunkások a megengedettnél hosszabb ideig maradjanak.

A Bizottság elvégezte a munkaprogramban szereplő hatásvizsgálatot, amely a következő helyen érhető el: [...]

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

• A javaslat összefoglalása

A javaslat közös fogalom meghatározáson és közös kritériumokon alapuló gyorsított eljárást hoz létre a harmadik országból származó idénymunkások befogadására. A kritériumok közt szerepel a munkaszerződés vagy kötelező érvényű állásajánlat megléte, amely a minimális szinttel megegyező vagy annál magasabb javadalmazást is rögzíti. Az idénymunkások olyan tartózkodási engedélyt fognak kapni, amellyel naptári évenként meghatározott maximális ideig vállalhatnak munkát. A javaslat olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek megkönnyítik az idénymunkások újbóli belépését az egymást követő idényekben.

A harmadik országbeli idénymunkások kizsákmányolásának megakadályozása, valamint biztonságuk és egészségük védelme érdekében egyértelműen meghatározzák a munkafeltételekre alkalmazandó jogi rendelkezéseket. A munkáltatókat annak bizonyítására is kötelezik, hogy az idénymunkások megfelelő szállást fognak kapni tartózkodásuk alatt, és hogy intézkedtek a panasztétel megkönnyítéséről.

Annak megakadályozása érdekében, hogy a harmadik országokból érkező idénymunkások a megengedettnél hosszabb ideig maradjanak, rögzítik a naptári évenkénti tartózkodás maximális idejét, valamint kifejezetten kötelezővé teszik az adott időszak utáni hazatérést; státuszuk módosítására nincs lehetőség.

• Jogalap

Ez a javaslat a tagállamokban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok beutazási és tartózkodási feltételeire, a tartózkodási engedélyek tagállamok általi kiadására vonatkozó szabályokra, valamint az őket megillető jogok meghatározására vonatkozik. Következésképpen a megfelelő jogalap az Európai Unió működéséről szóló szerződés 79. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja.

• A szubszidiaritás elve

Érvényesül a szubszidiaritás elve. A szubszidiaritás elvének megfelelően a megosztott hatáskörbe tartozó területeken az Unió nem lép fel, kivéve „amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók” (az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (3) bekezdése).

Az e területen való uniós fellépés legitimitása a következőkből adódik:

- Az idénymunkások iránti igény a legtöbb tagállam közös jellemzője. Ezenkívül, bár a harmadik országokból érkező munkavállalók egy adott tagállam területére lépnek, a tagállamok harmadik országbeli állampolgárok jogaival kapcsolatos határozatainak más tagállamokra is hatása lehet, és eltérítheti a migrációs áramlásokat.
- A belső határok nélküli schengeni térség közös szabályozást (közös minimumszabályokat) követel meg annak érdekében, hogy csökkenjen az engedélyezett tartózkodási idő túllépésének kockázata és az illegális belépések száma, mivel ez abból is adódhat, hogy az idénymunkások befogadására laza és eltérő szabályok vonatkoznak.
- A harmadik országbeli idénymunkások kizsákmányolását, valamint előírásoknak nem megfelelő munkakörülményeiket azzal kell orvosolni, hogy uniós szintű jogi aktusban biztosítunk számukra szociális-gazdasági jogokat, amely kötelező érvényű, azaz végrehajtható lesz. Ez összhangban áll az 1999. évi tamperei Európai Tanács felhívásával, amely igazságos elbánást és biztos jogi státuszt kért a harmadik országbeli állampolgárok számára.
- A migrációs politika külső vonatkozásaira tekintettel az EU idénymunkásokról szóló jogi aktusa nagyon fontos a harmadik országokkal folytatott hatékony együttműködés, valamint a globális megközelítés további mélyítése szempontjából. Ennek két oka van. Egyrészt egy ilyen jogi aktus lehetővé tenné az EU számára, hogy megszüntesse az alacsonyan képzett/ szakképzetlen munkavállalók jogszerű migrációját gátló akadályokat, másrészt jelentősen hozzájárulhat a harmadik országok illegális migráció kezelése melletti elkötelezettségének erősítéséhez.

Következésképpen e javaslat megfelel a szubszidiaritás elvének.

Ezenkívül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 79. cikkének (5) bekezdésével összhangban a javaslat tiszteletben tartja a tagállamok azon jogát, hogy meghatározzák a harmadik országokból a területükre érkező gazdasági migránsok számát. Vagyis továbbra is az adott tagállam fogja mérlegelni, hogy gazdasági szempontból szüksége van-e harmadik országból származó idénymunkások befogadására.

• **Az arányosság elve**

Érvényesül az arányosság elve. Ezen elv szerint „az Unió intézkedése sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl azon, ami a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez szükséges” (az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdése).

A javaslat megfelel az arányosság elvének a következők miatt:

- A választott jogi eszköz irányelv, amely a tagállamok számára nagyfokú rugalmasságot biztosít a végrehajtás során. A fellépés formája nem haladja meg az ahhoz szükséges mértéket, hogy megvalósítható legyen az idényjellegű migrációs áramlások hatékony szabályozásának célkitűzése. A nem kötelező érvényű intézkedéseknek túlzottan korlátozott hatása lenne, mivel a potenciális harmadik országbeli idénymunkásokra és jövőbeni munkáltatóikra továbbra is különböző belépési és tartózkodási szabályok széles skálája vonatkozna, és az idénymunkások a tartózkodás folyamán különböző szintű jogokat élveznének.

- A fellépés tartalmát a fent említett cél eléréséhez szükségesre korlátozták. A javasolt szabályok a befogadási feltételekre, eljárásokra és engedélyekre, valamint az idénymunkások jogaira vonatkoznak, vagyis olyan területekre, amelyek az Európai Unió működéséről szóló szerződés 79. cikke szerinti közös migrációs politika elemeit képezik. A javaslat a status quo-hoz képest mind a szükséges jogalkotási fellépés, mind a jövőbeni munkáltatók terhei szempontjából viszonylag kis változásokat eredményez. Néhány tagállam terhei nőhetnek amiatt, hogy részletes (vagy részletesebb) szabályokat kell alkotniuk, de ezek a javaslat céljait, valamint a harmadik országbeli munkavállalók ezen kategóriája iránti strukturális igényt figyelembe véve igazolhatók. A fent említettek szerint továbbra is a tagállamok fogják meghatározni, hogy mennyi harmadik országból származó idénymunkást fogadnak be.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Javasolt aktus: irányelv.

E fellépéshez az irányelv a megfelelő jogi aktus, mivel kötelező minimumszabályokat ír elő, egyúttal azonban kellő rugalmasságot biztosít a tagállamok számára munkaerő-piaci szükségleteik és meglévő jogi keretük tekintetében.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

5. KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

- **Felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezés**

A javaslat felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezést tartalmaz.

- **Megfelelési táblázat**

Az irányelvet átültető nemzeti rendelkezések szövegét, valamint a rendelkezések és az irányelv közötti megfelelést bemutató táblázatot a tagállamok megküldik a Bizottságnak.

- **A javaslat részletes magyarázata**

I. fejezet: Általános rendelkezések

1. cikk

A javaslat célja, hogy speciális eljárást vezessen be azon harmadik országbeli állampolgárok belépésére és tartózkodására vonatkozóan, akik idényjellegű munkavállalás céljából kívánnak az EU területén tartózkodni, valamint hogy meghatározza az idénymunkások jogait.

2. cikk

A javaslat rendelkezései csak azokra a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkoznak, akik a tagállamok területén kívül rendelkeznek lakóhellyel. A javaslat nem

tartalmaz a tagállamokból származó idénymunkások foglalkoztatására vonatkozó rendelkezéseket. Ezért nem szükséges a javaslat hatálya alóli mentességet biztosítani azon harmadik országbeli állampolgárok számára, akik jogszerűen tartózkodnak valamelyik tagállamban.

Ugyanakkor ez nem érinti a már jogszerűen a tagállamok területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok munkavállalási jogának gyakorlását, az idénymunkát is beleértve. E jog gyakorlására nem vonatkoznak az jelen javaslatban lefektetett feltételek.

A javaslat nem alkalmazandó azokra a harmadik országbeli állampolgárokra, akiket a tagállamok valamelyikében letelepedett vállalkozások szolgáltatások nyújtása keretében küldtek ki a 96/71/EK irányelv szerint.

3. cikk

Az idényjellegű foglalkoztatás fogalma a rendszeres, állandó munkától főként abban különbözik, hogy egy adott eseményhez vagy események sorozatához kapcsolódóan növekszik meg a munkaerő-szükséglet, például a mezőgazdaságban a vetési/ültetési vagy betakarítási időszakban, illetve az idegenforgalomban a szabadságok időszaka miatt – ideértve a rendezvényeket, fesztiválokat, évfordulós eseményeket és a hosszú távú kulturális kiállításokat is.

A tagállamok meghatározhatják hogy mely konkrét gazdasági ágazatok felelnek meg az idényjellegű foglalkoztatás fenti kritériumait.

4. cikk

A javaslat a tagállamok számára csak azon rendelkezésekkel kapcsolatban engedi kedvezőbb feltételek biztosítását, amelyek az eljárási biztosítékokra, az idénymunkások számára biztosított jogok mértékére, valamint a szállással és a panasztétel megkönnyítésével kapcsolatos rendelkezésekre vonatkoznak.

II. fejezet: A befogadás feltételei

5. cikk

Ez a cikk rögzíti azokat a kritériumokat, amelyeket a harmadik országbeli állampolgárságú idénymunkásoknak és munkáltatójuknak teljesíteni kell. Mivel a befogadás keresletorientált, munkaszerződést vagy kötelező érvényű állásajánlatot kell bemutatni. Szükségesnek találták azt a követelményt, hogy a munkaszerződés vagy a kötelező állásajánlat tartalmazza a javadalmazás mértékét is, hogy az illetékes hatóságok értékelhessék, hogy a javasolt fizetség hasonló-e az adott tagállamban az ilyen tevékenységekért fizetett összegekhez. Ez nagyon fontos annak elkerülése érdekében, hogy a munkáltatók tisztességtelen előnyhöz jussanak, az idénymunkások pedig kizsákmányoló munkakörülmények közé kerüljenek.

A munkaszerződésnek tartalmaznia kell heti vagy havi viszonylatban a munkaórák számát is. Ez a követelmény a következőket célozza:

- annak biztosítása, hogy a munkáltatók csak tényleges gazdasági szükséglet fennállása esetén vegyék igénybe harmadik országok idénymunkásait (elégséges foglalkoztatási kapacitás);
- bizonyos rögzített szintű fizetség, és adott esetben egyéb olyan munkavégzési feltételek garantálása az idénymunkások számára, mint például a biztosítások;
- hatékony ellenőrzés lehetővé tétele hatáskörrel rendelkező hatóságok számára a befogadást megelőzően.
- A kérelemnek bizonyítékot kell tartalmaznia arra vonatkozólag is, hogy az érintett idénymunkás megfelelő szállást fog kapni.

6. és 7. cikk

A javaslat nem hoz létre befogadáshoz való jogot. E rendelkezések meghatározzák az elutasítás és a visszavonás, illetve a meghosszabbítás megtagadásának kötelező és lehetséges indokait, beleértve a befogadási kritériumok nem teljesítését, a kvótákat, valamint a tagállamoknak azt a lehetőségét, hogy munkaerő-piaci vizsgálatot végezzenek.

A 2003-as és 2005-ös csatlakozási okmány vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott uniós preferencia elve az EU elsődleges jogának minősül, és ennél fogva azoknak a tagállamoknak, amelyek még mindig átmeneti intézkedéseket alkalmaznak, az irányelvet a csatlakozási okmányoknak megfelelően kell alkalmazniuk.

III. fejezet: Az eljárás és az engedély

8. cikk

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a belépés és tartózkodás feltételeire vonatkozó információk, köztük a harmadik országbeli idénymunkásokat megillető jogok, valamint az engedély igénylésével együtt benyújtandó valamennyi dokumentum elérhetőek legyenek a jövőbeni harmadik országbeli idénymunkások és munkáltatóik számára.

9. cikk

A tagállamoknak meg kell határozniuk, hogy a harmadik országbeli állampolgárnak vagy jövőbeni munkáltatójának kell-e benyújtania a kérelmet.

A tagállamoknak a kérelmek fogadása és az engedélyek kiadása terén hatáskörrel rendelkező hatóságot is ki kell jelölniük. E hatóság kijelölése nem érinti más nemzeti hatóságok szerepét és felelősségét a kérelem megvizsgálása és elbírálása tekintetében. A kérelmek fogadására és az engedélyek kiállítására illetékes hatóság kijelölése továbbá nem jelenti azt, hogy a tagállamok ne jelölhetnének ki további olyan hatóságokat, ahol a harmadik ország állampolgára vagy leendő munkáltatója benyújthatja kérelmét (például konzuli hivatalok), és amelyek hatáskörrel rendelkeznek az engedély kiállítására.

Az idénymunka céljából való tartózkodás és a munkavállalás iránti kérelmet egyetlen eljárás keretében kell benyújtani.

10. cikk

Azok a harmadik országbeli állampolgárok, akikkel kapcsolatban pozitív döntést hozott az érintett tagállam, idénymunka végzésére jogosító engedélyt kapnak.

Az „idénymunkás” megjegyzéssel ellátott tartózkodási engedélynek jogot kell biztosítania tartózkodásra és az engedélyezett, meghatározott idénymunka végzésére egyaránt: további engedélyekre, különösen munkavállalási engedélyre nincs szükség. A három hónapot nem meghaladó tartózkodás esetén a tagállamoknak ennek megfelelően olyan vízumot kell kiállítaniuk, amely arra is feljogosítja majd az idénymunkást, hogy elvégezze azt a konkrét foglalkoztatási tevékenységet, amelyre az engedélyt megkapta.

11. cikk

A tartózkodás maximális időtartama bármely naptári évben hat hónap. A tartózkodási idő ilyen szigorú korlátozásának hozzá kell járulnia annak biztosításához, hogy a jelen irányelv szerint befogadott harmadik országbeli állampolgárságú munkavállalókat ténylegesen olyan munkára alkalmazzák, amely alapvetően szezonális jellegű, és ne rendszeres munkára.

Kifejezett rendelkezések rögzítik, hogy a tartózkodás maximális időtartamán belül lehetőség van a szerződés meghosszabbítására vagy arra, hogy az idénymunkás munkáltatót váltson. Ez azért fontos, mert az egyetlen munkáltatóhoz kötött idénymunkások esetében nagyobb a visszaélések kockázata. A meghatározott időszakon belül a tartózkodás meghosszabbításának lehetősége is csökkentheti az engedélyezettnél hosszabb idejű tartózkodás kockázatát. Végül a tartózkodás meghosszabbítása lehetővé teszi a kereset és a harmadik országbeli idénymunkások által hazautalt összegek növekedését, ami hozzájárulhat származási országuk fejlődéséhez.

12. cikk

E rendelkezés célja, hogy ösztönözze a harmadik országbeli állampolgárságú idénymunkások körkörös migrációját, azaz egy harmadik ország és az EU közötti mozgásukat az utóbbiban való ideiglenes tartózkodás és munkavállalás céljából. Az ilyen típusú migráció nagy valószínűséggel a származási ország, az uniós fogadó ország és maga az idénymunkás számára egyaránt előnyös lesz. Ennek megfelelően a tagállamok választhatnak, hogy több idényre szóló engedélyt bocsátanak ki vagy könnyített eljárást alkalmaznak. A több idényre szóló engedélyek legfeljebb három idényre szólnak, így azoknak az ágazatoknak kedveznek, ahol a munkaerőpiaci kereslet hosszabb időszakon keresztül állandó.

Az olyan harmadik országbeli állampolgárokat, akik nem teljesítették kötelezéseiket egy korábbi, idénymunka végzése céljából történt tartózkodás során, egy vagy több egymást követő évre ki kell zárni az idénymunkásként való befogadás alól.

A munkaszerződésből származó kötelezettségeiket nem teljesítő munkáltatókkal szemben szankciókat kell alkalmazni, és legalább egy évre ki kell őket zárni annak lehetősége alól, hogy idénymunkások alkalmazására vonatkozó kérelmeket nyújtsanak be.

13. cikk

A kérelmeket gyorsított eljárással (30 nap) vizsgálják meg. Az eljárási garanciák közé tartozik, hogy az elutasított kérelmek ellen jogorvoslati kérelem nyújtható be, valamint hogy a hatóság indokolni köteles az ilyen döntéseket.

14. cikk

A tagállamoknak kötelezniük kell az idénymunkások munkáltatóit, hogy szolgáltatassanak bizonyítékot arról, hogy az idénymunkásnak megfelelő lakhatási körülményeket biztosító szállása lesz. Ez arra az esetre is vonatkozik, amikor a munkáltató biztosítja a szállást, illetve arra is, amikor a szállásadó harmadik fél.

IV. fejezet: Jogok

15. cikk

Az idénymunkavégzésre jogosító engedély feljogosítja birtokosát arra, hogy az engedélyt kibocsátó tagállam területére belépjen és ott tartózkodjon, valamint az engedélyben szereplő munkát végezzen.

16. cikk

A jogbiztonság biztosítása érdekében e cikk meghatározza az idénymunkásokra vonatkozó munkavégzési feltételeket, köztük a fizetést, az elbocsátást, és a munkahelyi egészségi és biztonsági követelményeket.

Ez a cikk azáltal is biztosít jogokat a harmadik országokból származó idénymunkásoknak, hogy minimumkövetelmény formájában meghatározza, mely területeken kell a saját állampolgárokkal egyenlő bánásmódot biztosítani. A rendelkezés nem sérti ugyanakkor a tagállam azon jogát, hogy ennél kedvezőbb rendelkezéseket fogadjon el vagy tartson fenn. Ennek megfelelően egyenlő elbánást kell alkalmazni az egyesülés szabadsága és a munkavállalókat képviselő szervezetekkel való kapcsolat és tagság tekintetében.

Egyenlő elbánás alkalmazandó a szociális biztonság területén is, amely kiterjed a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet 3. cikkében meghatározott ellátásokra és juttatásokra is. E rendelkezések célja, hogy az egész EU-n belül azonos szabályok legyenek; elismerjék, hogy a harmadik országok valamely tagállamban legálisan idénymunkát vállaló állampolgárai munkájukkal és befizetett adójukkal hozzájárulnak az európai gazdasághoz; valamint biztosítékul szolgáljanak a saját állampolgárok és a harmadik országok állampolgárai közötti tisztességtelen verseny csökkentésére, amely az utóbbiak esetleges kizsákmányolásából következhet.

17. cikk

A végrehajtás hatékonyabbá tétele érdekében panasztételi mechanizmust kell létrehozni. Ennek a mechanizmusnak nemcsak a harmadik országbeli idénymunkások számára kell nyitva állnia, hanem kijelölt harmadik felek számára is. Erre azért van szükség, mert a tapasztalatok szerint az idénymunkások általában vagy nem tudják, hogy vannak ilyen mechanizmusok, vagy nem merik ezeket saját nevükben igénybe venni, mert félnek a

jövőbeni foglalkoztatási lehetőségekre gyakorolt esetleges következményektől. Ehhez hasonló rendelkezést tartalmaz a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK irányelv 9. cikkének (2) bekezdése.

V. fejezet: Záró rendelkezések

Ez a fejezet szabályozza a tagállamok kötelezettségeit az irányelv átültetéséből származó, vonatkozó statisztikai adatok és információk megosztása tekintetében. Részletezi az Európai Bizottság jelentéstételi kötelezettségét is, és rendelkezik az irányelv hatálybalépésének időpontjáról.

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a harmadik országbeli állampolgárok idényjellegű munkavállalás céljából való belépésének és tartózkodásának feltételeiről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 79. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára³,

a javaslat nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁴,

tekintettel a Régiók Bizottsága véleményére⁵,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A Szerződés a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fokozatos létrehozása céljából rendelkezik a menekültügy, a bevándorlás és a harmadik országok állampolgárai jogainak védelme terén elfogadandó intézkedésekről.
- (2) Az Európai Tanács által 2004. november 4–5-én elfogadott Hágai Program elismerte, hogy a legális migráció fontos szerepet fog játszani a gazdasági fejlődés elősegítésében, és felkérte a Bizottságot, hogy nyújtson be tervet a legális migrációra vonatkozó politikáról, beleértve az olyan befogadási eljárásokat, amelyek képesek gyorsan alkalmazkodni a migráns munkaerő iránti munkaerő-piaci keresletben megfigyelhető ingadozásokhoz.
- (3) A 2006. december 14–15-i Európai Tanács számos intézkedésről állapodott meg 2007-re vonatkozóan annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a tagállamok jelenlegi és jövőbeni munkaerő-szükségleteinek kielégítéséhez, többek között a nemzeti hatásköröket teljes mértékben tiszteletben tartó, megfelelően irányított legális bevándorlásra vonatkozó szakpolitikák kidolgozásáról. Az Európai Tanács az ideiglenes migrációt megkönnyítő eszközök áttekintését is kérte.

³ HL C [...], [...], [...]. o.

⁴ HL C [...], [...], [...]. o.

⁵ HL C [...], [...], [...]. o.

- (4) A 2008. október 15–16-i Európai Tanács által elfogadott Európai Bevándorlási és Menekültügyi Paktum az Európai Unió és tagállamainak arra vonatkozó kötelezettségvállalását fejezi ki, hogy tisztességes, hatékony és következetes politika keretében kezelik a migráció kihívásait és lehetőségeit. A paktum a közös bevándorláspolitikai alapját képezi, melyet a tagállamok közti szolidaritás szelleme, valamint a harmadik országokkal folytatott, a migrációs áramlások megfelelő kezelésén alapuló együttműködés vezérel nem csupán a fogadó országok, hanem a származási országok és a migránsok érdekében is.
- (5) Az Európai Tanács 2009. december 10–11-i ülésén elfogadott Stockholmi Program elismeri, hogy a munkaerő bevándorlása hozzájárulhat a versenyképesség és a gazdaság élénkítéséhez, valamint összefüggésben az EU előtt álló fontos demográfiai kihívásokkal, melyek miatt nőni fog a munkaerő iránti kereslet, a rugalmas bevándorláspolitikai jelentősen hozzájárul majd az Unió hosszú távú gazdasági fejlődéséhez és teljesítményéhez. A Stockholmi Program felkéri az Európai Bizottságot és az Európai Tanácsot, hogy folytassák a legális migrációról szóló politikai terv végrehajtását⁶.
- (6) Ezen irányelvnek hozzá kell járulnia a migrációs hullámok hatékony kezeléséhez az idenymunkások jelentette ideiglenes bevándorlás speciális területén azáltal, hogy tisztességes és átlátható befogadási és tartózkodási szabályokat rögzít, miközben megfelelő ösztönzőkkel és biztosítékokkal megakadályozza, hogy az ideiglenes tartózkodás állandóvá váljon. Ezenkívül a 2009/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁷ lefektetett szabályok minimumkövetelményeket rögzítenek az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciók és intézkedések tekintetében, hozzájárulva annak megakadályozásához, hogy az ideiglenes tartózkodás illegális tartózkodássá váljon.
- (7) Ezt az irányelvet az uniós polgárok előnyben részesítése elvének sérelme nélkül alkalmazni kell a tagállamok munkaerőpiacához való hozzáférés tekintetében, a csatlakozási okmányok vonatkozó rendelkezései szerint.
- (8) Ez az irányelv nem érinti a tagállamoknak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 79. cikkének (5) bekezdésében rögzített jogát arra, hogy meghatározzák, harmadik országok hány olyan állampolgárát engedik be területükre, akik a harmadik országból azzal a szándékkal érkeznek, hogy idenyjellegű munkát vállaljanak.
- (9) Ezen irányelv nem érinti a szolgáltatásnyújtásnak az EUMSZ. 56. cikkének keretében lefektetett feltételeit. Ez az irányelv különösen a munkavállalás azon részletes szabályait és feltételeit nem érinti, amelyeket a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁸ alapján azokra a munkavállalókra kell alkalmazni, akiket valamely tagállamban letelepedett vállalkozás küldött ki egy másik tagállam területén való szolgáltatásnyújtás céljából.

⁶ COM(2005) 669.

⁷ HL L 168., 2009. 06. 30., 24. o.

⁸ HL L 18., 1997.1.21., 1. o.

- (10) Az év adott szakaszához kapcsolódó tevékenységek jellemzően olyan ágazatokban fordulnak elő, mint a mezőgazdaság (vetési/ültetési vagy betakarítási időszakban) vagy a turizmus (a szabadságok időszakában).
- (11) Idénymunkásként csak akkor adható be befogadás iránti kérelem, ha a kérdéses személy lakóhelye a tagállamok területén kívül található.
- (12) Ez az irányelv nem érinti az adott esetben már jogszerűen valamely tagállamban tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok már megítélt munkavállalási jogát.
- (13) Az irányelvnek rugalmas belépési rendszert kell bevezetnie, amely a keresleten és olyan objektív kritériumokon alapul, mint például az érvényes munkaszerződés vagy a kötelező érvényű állásajánlat, amely feltünteti az érintett ágazatban dolgozó idénymunkások javadalmazásának szintjét is.
- (14) A tagállamoknak lehetősége kell, hogy legyen megvizsgálni, hogy az adott pozíció nem tölthető-e be a hazai munkaerőpiacról.
- (15) Az összevont eljárás, amelynek alapján a tartózkodási és a munkavállalási engedélyt is magában foglaló kombinált dokumentumot állítanak ki, hozzájárul a tagállamokban jelenleg alkalmazandó szabályok egyszerűsítéséhez. Ez nem érintheti a tagállamok arra vonatkozó jogát, hogy kijelöljék a nemzeti hatóságokat és meghatározzák, hogy a közigazgatás felépítése és gyakorlata nemzeti sajátosságainak megfelelően azok milyen módon vegyenek részt az összevont eljárásban.
- (16) A tartózkodás időtartamát korlátozni kell naptári éveként, melynek az idénymunka fogalom meghatározásával együtt azt kell biztosítani, hogy a végzett munka alapvetően szezonális jellegű legyen. Rendelkezni kell arról, hogy a tartózkodás maximális időtartamán belül lehetőség legyen a szerződés meghosszabbítására vagy arra, hogy az idénymunkás munkáltatót váltson. Ez a lehetőség azt hivatott biztosítani, hogy csökkenthető legyen a visszaélések kockázatát, amellyel az idénymunkások akkor szembesülhetnek, ha egyetlen munkáltatóhoz vannak kötve, valamint így rugalmasabban lehet reagálni a munkáltatók pillanatnyi munkaerő-szükségletére.
- (17) Támogatni kell a harmadik országbeli állampolgárságú idénymunkások körkörös migrációját. Annak érdekében, hogy az idénymunkásoknak egyetlen idényen túlmenően is foglalkoztatási lehetőségei legyenek az EU-ban, valamint hogy az uniós munkáltatók stabilabb és már képzett munkaerőre számíthassanak, biztosítani kell a több egymást követő éven keresztül idénymunkához jutás lehetőségét több idényre szóló munkavállalási engedély vagy könnyített eljárás útján. Az ilyen eljárásnak előnyben kell részesítenie azokat, akik nem először kérelmeznek idényjellegű munkavállalásra jogosító engedélyt, illetve az eljárásnak rövidebb feldolgozási idő alatt kell lezajlania vagy kevesebb igazoló okmányt benyújtását kell előírnia.
- (18) Meg kell állapítani az idénymunkásként történő befogadás iránti kérelem elbírálására irányadó eljárási szabályokat. Olyan eljárásokat kell megállapítani, amelyek – figyelemmel a tagállami közigazgatások szokásos munkamennyiségére – hatékonyak és működőképesek, valamint – az érintettek megfelelő jogbiztonsága érdekében – átláthatóak és méltányosak.

- (19) Annak biztosítására, hogy tartózkodásuk alatt ésszerű áron megfelelő szállás álljon az idénymunkások rendelkezésére, rendelkezni kell arról, hogy a munkáltatók megfelelő bizonyítékokat szolgáltatassanak az általuk vagy harmadik felek által biztosított szállásról.
- (20) Tekintetbe véve a harmadik országbeli állampolgárságú idénymunkások különösen sebezhető helyzetét és megbízatásuk ideiglenes természetét, a jogbiztonság garantálása érdekében szükség van az ilyen munkavállalók munkafeltételeinek világos meghatározására azáltal, hogy ezeket a feltételeket olyan, a harmadik országbeli idénymunkások jogait hatékonyan védő, általános kötelező jelleggel bíró eszközökkel szabályozzuk, mint például a törvények és az általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződések.
- (21) Amennyiben nem létezik a kollektív szerződések általános alkalmazandóságát kimondó rendszer, a tagállamok támaszkodhatnak azokra a kollektív szerződésekre, amelyek az adott földrajzi területen belül az érintett foglalkozás vagy iparág tekintetében általában minden hasonló vállalkozásra alkalmazandók, és/vagy a nemzeti szinten leginkább reprezentatív munkáltatói és munkavállalói szervezetek által megkötött kollektív szerződésekre, amelyeket az egész tagállam területén alkalmaznak.
- (22) A harmadik országbeli idénymunkásokat egyenlő elbánásban kell részesíteni a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet 3. cikkében felsorolt szociális biztonsági ágak tekintetében. Ez az irányelv nem ruházhatja fel őket több joggal, mint amennyiről a szociális biztonság területén már meglévő uniós jogszabályok rendelkeznek a harmadik országok azon állampolgárai számára, akiknek helyzete több tagállamot is érint. Ez az irányelv továbbá nem állapít meg jogokat azokkal a helyzetekkel kapcsolatban, amelyek az uniós jogszabályok alkalmazási körén kívül esnek, például a harmadik országban lakó családtagok viszonylatában. Ez nem sérti a nyugdíjrendszerekhez való hozzájárulásokra vonatkozó de minimis szabályokat rögzítő nemzeti jogszabályok tagállamok általi megkülönböztetésmentes alkalmazását.
- (23) A végrehajtás megkönnyítése érdekében az olyan érintett, kijelölt harmadik felek számára, mint például a szakszervezetek vagy más egyesületek, lehetővé kell tenni a panasztételt az irányelv hatékony alkalmazásának biztosítása céljából. Ez az olyan helyzetek kezelése érdekében tűnik szükségesnek, amikor az idénymunkások nincsenek tisztában a szabályok érvényre juttatását célzó mechanizmusok meglétével, vagy vonakodnak saját nevükben igénybe venni ezeket, mert félnek a lehetséges következményektől.
- (24) Mivel a speciális befogadási eljárás bevezetésének, valamint az idénymunkát vállaló harmadik országbeli állampolgárok belépési és tartózkodási feltételei elfogadásának célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (25) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket.

- (26) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló (21.) jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében, és az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül az Egyesült Királyság és Írország nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rájuk nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (27) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló (22.) jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában, és az irányelv vagy annak alkalmazása számára nem kötelező,

ELFOGADTÁK EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk *Tárgy*

Ez az irányelv a harmadik országok állampolgárainak idényjellegű munkavállalása céljából való belépésére és tartózkodására vonatkozó feltételeket, valamint az idénymunkások jogait határozza meg.

2. cikk *Hatály*

1. Ez az irányelv harmadik országok azon állampolgáira alkalmazandó, akik a tagállamok területén kívül rendelkeznek lakóhellyel, és idényjellegű munkavállalás céljából kérik belépésüket egy tagállam területére.
2. Ez az irányelv nem alkalmazandó azon harmadik országbeli állampolgárokra, akik egy másik tagállamban letelepedett vállalkozás nevében végeznek az Európai Unió működéséről szóló szerződés 56. cikke értelmében vett szolgáltatásnyújtási tevékenységet, ideértve a tagállamok területén letelepedett vállalkozások által szolgáltatásnyújtás keretében kiküldött munkavállalókat is, összhangban a 96/71/EK irányelvvel.

3. cikk *Fogalommeghatározások*

Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) „harmadik országbeli állampolgár”: minden olyan személy, aki az Európai Unió működéséről szóló szerződés 20. cikkének (1) bekezdése értelmében nem az Európai Unió állampolgára;

- b) „idénymunkás”: olyan harmadik országbeli állampolgár, aki megtartja harmadik országbeli törvényes lakóhelyét, de a harmadik országbeli állampolgár és valamely tagállamban letelepedett munkáltató között közvetlenül létrejött, egy vagy több határozott idejű munkaszerződés keretében ideiglenesen egy tagállam területén tartózkodik egy olyan ágazatban történő foglalkoztatás céljából, melyben a tevékenységek nagy mértékben az év adott szakaszához kapcsolódnak;
- c) „nagy mértékben az év adott szakaszához kapcsolódó tevékenység”: olyan tevékenység, amely az év bizonyos szakaszához kötődik egy adott esemény vagy események sorozata miatt, amikor az általános műveletek végzéséhez képest sokkal több munkaerőre van szükség;
- d) „idénymunka-vállalási engedély”: olyan engedélyt jelent, melyen szerepel az „idénymunka” vagy „idénymunkás” kifejezés valamely formája, és amely arra jogosítja tulajdonosát, hogy ezen irányelv feltételei mellett valamelyik tagállam területén tartózkodjon és munkát vállaljon;
- e) „összevont kérelmezési eljárás”: olyan eljárás, amely egy harmadik országbeli állampolgárnak valamely tagállam területén történő tartózkodásának és munkavállalásának engedélyezésére irányuló kérelme alapján a kérelemről szóló határozathoz vezet;
- f) „általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződés”: olyan kollektív szerződés, amelyet az adott földrajzi területen és az érintett szakmában vagy iparágban működő valamennyi vállalkozásnak be kell tartania; amennyiben nem létezik a kollektív szerződések általános alkalmazandóságát kimondó rendszer, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az adott földrajzi területen belül az érintett szakma vagy iparág tekintetében általában minden hasonló vállalkozásokra alkalmazandó kollektív szerződésekre és/vagy a leginkább reprezentatív munkáltatói és munkavállalói szervezetek által nemzeti szinten megkötött és az egész tagállam területén alkalmazott kollektív szerződésekre támaszkodhatnak.

4. cikk *Kedvezőbb rendelkezések*

1. Ez az irányelv nem érinti az alábbi kedvezőbb rendelkezéseket:
 - a) az uniós jog, ideértve az egyrészt az Unió, vagy az Unió és tagállamai, másrészt egy vagy több harmadik ország között megkötött kétoldalú és többoldalú megállapodásokat;
 - b) egy vagy több tagállam és egy vagy több harmadik ország között megkötött két- vagy többoldalú megállapodások.
2. Ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon jogán, hogy olyan rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak hatályban, amelyek ezen irányelv 13–17. cikke vonatkozásában kedvezőbbek azokra a személyekre nézve, akikre az irányelv vonatkozik.

II. FEJEZET A BEFOGADÁS FELTÉTELEI

5. cikk

A befogadás kritériumai

1. A következő dokumentumokat kell csatolni a tagállamok számára benyújtott, ezen irányelv feltételei szerint történő befogadás iránti kérelemhez:
 - a) az adott tagállamban végzendő idénymunkára vonatkozó érvényes munkaszerződés vagy a nemzeti jogszabályok által előírt kötelező érvényű állásajánlat az adott tagállamban letelepedett munkáltatótól, amely tartalmazza heti vagy havi szinten a javadalmazást és a munkaórák számát, illetve adott esetben a munkakörülményeket;
 - b) a nemzeti jog szerint meghatározott, érvényes úti okmány. A tagállamok megkövetelhetik, hogy az úti okmány érvényességi ideje kiterjedjen legalább a tervezett tartózkodási engedély időtartamára;
 - c) arra vonatkozó bizonyíték, hogy az igénylő rendelkezik, vagy – ha a nemzeti jog ezt lehetővé teszi – igényelt az adott tagállam állampolgáira általában vonatkozó összes kockázati tényezőre kiterjedő egészségbiztosítást arra az időszakra, amelyre nem terjed ki a munkaszerződéssel kapcsolatos vagy abból következő biztosítás és a megfelelő ellátásokra való jogosultság;
 - d) a 14. cikkben meghatározott szállásra vonatkozó bizonyítékot.
2. A tagállamok megkövetelik, hogy az idénymunkás tartózkodása során elegendő forrással rendelkezzen ahhoz, hogy eltartsa magát anélkül, hogy az érintett tagállam szociális biztonsági rendszerét igénybe venné.
3. Harmadik országok olyan állampolgárait nem fogadják be a rendelet céljából, akik fenyegetést jelenthetnek a közrend, a közbiztonság vagy a közegészségügy tekintetében.

6. cikk

Az elutasítás indokai

1. A tagállamok elutasítják a jelen irányelv céljából történő befogadás iránti kérelmet, amennyiben nem teljesülnek az 5. cikkben megállapított feltételek, vagy a bemutatott dokumentumokat csalárd módon szerezték, meghamisították vagy megváltoztatták.
2. A tagállamoknak jogában áll ellenőrizni, hogy az adott pozíció betölthető lenne-e hazai vagy uniós munkaerővel, illetve harmadik ország olyan állampolgárával, aki törvényesen tartózkodik az adott tagállam területén, és uniós vagy nemzeti jogszabályok alapján már az ottani munkaerőpiac részét képezi, és ezt követően elutasíthatják a kérelmet.

3. A tagállamok elutasíthatják a kérelmet abban az esetben is, ha a munkáltatóval szemben korábban nem bejelentett munka és/vagy illegális foglalkoztatás miatt nemzeti jogszabályok alapján szankciókat érvényesítettek.
4. A tagállamok a befogadott harmadik országbeli állampolgárok száma alapján is elutasíthatják a kérelmet.

7. cikk

Az engedély visszavonása vagy megújításának elutasítása

1. A tagállamok az ezen irányelv alapján kiállított engedélyt az alábbi esetekben vonják vissza vagy utasítják el annak meghosszabbítását:
 - a) ha azt csalárd módon szerezték, meghamisították vagy megváltoztatták;
vagy
 - b) ha az engedély birtokosa más célból tartózkodik az adott tagállamban, mint amire engedélyt kapott.
2. A tagállamok az ezen irányelv alapján kiállított engedélyt az alábbi esetekben vonhatják vissza vagy utasíthatják el annak meghosszabbítását:
 - a) amikor az 5. cikkben felsorolt feltételek nem teljesülnek vagy már nem teljesülnek;
vagy
 - b) a közérdek, közbiztonság vagy közegészség védelme érdekében.

III. FEJEZET AZ ELJÁRÁS ÉS AZ ENGEDÉLY

8. cikk

Az információkhoz való hozzáférés

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy tájékoztatást biztosítsanak a belépés és tartózkodás feltételeiről, ideértve az összes olyan jogosultságot és dokumentumot, amelyek a tagállamok területén idénymunkásként történő tartózkodás és munkavégzés iránti kérelemhez szükségesek.

9. cikk

Befogadási kérelmek

1. A tagállamok meghatározzák, hogy a harmadik országbeli állampolgárnak vagy munkáltatójának kell-e kérelmet benyújtania.

2. A tagállamok kijelölik a kérelem fogadására és az idénymunka vállalására jogosító engedély kiállítására illetékes hatóságot.
3. A valamely tagállamban való tartózkodásra és idénymunka vállalására irányuló kérelmet összevont kérelmezési eljárás keretében kell benyújtani.
4. Az érintett tagállamok a szükséges vízumok megszerzéséhez minden könnyítést megadnak azon harmadik országbeli állampolgárnak, akiknek a befogadás iránti kérelmét elfogadták.

10. cikk

Idénymunka-vállalási engedély

1. Három hónapot meghaladó tartózkodás esetén a 5. cikkben rögzített befogadási feltételeket teljesítő idénymunkások részére, akik kérelmét a hatáskörrel rendelkező hatóságok kedvezően bírálták el, idénymunka-vállalási engedélyt állítanak ki.
2. A tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai az 1030/2002/EK rendeletnek⁹ megfelelően meghatározott formátum alkalmazásával állítják ki az idénymunka-vállalási engedélyt. A rendelet melléklete 6.4. szakaszának a) pontja szerint a tagállamok az „engedély típusa” rovatba az „idénymunkás” bejegyzést teszik.
3. A tagállamok az idénymunka-vállalási engedéllyel rendelkező személyek részére nem bocsátanak ki semmilyen, a munkaerőpiachoz való hozzáférést bizonyító további dokumentumot.

11. cikk

A tartózkodás időtartama

1. Az idénymunkásoknak minden naptári évben legfeljebb hat hónap tartózkodás engedélyezhető, melyet követően visszatérnek egy harmadik országba.
2. Az (1) bekezdésben említett időszakon belül, és amennyiben a 5. cikk összes kritériuma teljesül, megengedett az idénymunkások számára szerződésük meghosszabbítása vagy az, hogy egy másik munkáltatónál vállaljanak idénymunkát.

12. cikk

Az újbóli belépés megkönnyítése

1. A tagállamok:
 - a) kérésre közigazgatási rendelkezéssel maximum három egymást követő idényre vonatkozó idénymunka-vállalási engedélyt adhatnak ki („több idényre érvényes idénymunka-vállalási engedély”),
vagy

⁹ HL L 157., 2002.6.15., 1. o.

- b) könnyített eljárással kezelik a harmadik országbeli olyan állampolgárok kérelmét, akiknek az idénymunka-vállalását korábban engedélyezték az adott tagállamban, és a következő évben ismét ilyen kérelmet nyújtanak be.
2. A tagállamok rendelkeznek arról, hogy:
- a) egy vagy több egymást követő évre ki kell zárni az idénymunkásként történő befogadás alól azokat a harmadik országbeli állampolgárokat, akik előző, idényjellegű munkavállalás miatti tartózkodásuk során nem teljesítették a befogadási határozatból eredő kötelességeiket, különös tekintettel arra, hogy engedélyük lejártával kötelesek visszatérni egy harmadik országba;
- b) hatékony, arányos és visszatartó hatású szankciókat kell foganatosítani a munkaszerződésből következő kötelezettségeket nem teljesítő munkáltatókkal szemben. Az ilyen munkáltatókat egy vagy több egymást követő évre kizárják az idénymunkások alkalmazására vonatkozó kérelem benyújtása alól.

13. cikk *Eljárási biztosítékok*

1. A tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai határozatot fogadnak el a kérelemről, és az érintett tagállam nemzeti jogszabályaiban rögzített értesítési eljárásnak megfelelően a hiánytalan kérelem benyújtásától számított 30 napon belül írásban értesítik erről a kérelmezőt.
2. Amennyiben a kérelem alátámasztására megadott információ nem megfelelő, úgy a hatáskörrel rendelkező hatóságok ésszerű időn belül tájékoztatják a kérelmezőt arról, hogy milyen további információkra van szükség, és ésszerű határidőt jelölnek ki ezen információk benyújtására.
3. A kérelmeket elutasító, a kérelem megújítását elutasító vagy a kérelmet visszavonó valamennyi határozatról írásban értesítik a kérelmezőt, amellyel szemben az érintett a kérdéses tagállamban a nemzeti jogszabályoknak megfelelően jogorvoslattal élhet. Az értesítésben meg kell jelölni a határozat indokait, a rendelkezésre álló, lehetséges jogorvoslati eljárásokat és az eljárások megindítására vonatkozó határidőt.

14. cikk *Szállás*

A tagállamok előírják az idénymunkások munkáltatói számára, hogy bizonyítékot szolgáltatassanak arról, hogy az idénymunkásnak megfelelő lakhatási körülményeket biztosító szállása lesz. Ha az idénymunkásoknak bérleti díjat kell fizetni e szállásért, annak díja nem lehet túlzó a javadalmazáshoz képest.

IV. FEJEZET JOGOK

15. cikk

Az idénymunka-vállalási engedély/ vízum alapján érvényesíthető jogok

Az idénymunka-vállalási engedély érvényességi ideje alatt annak birtokosa legalább a következő jogokat élvezi:

- a) az engedélyt kiadó tagállam területére való belépés és ott tartózkodás joga;
- b) az engedélyt kiállító tagállam teljes területén való szabad tartózkodás, a nemzeti jogszabályok által meghatározott korlátok között;
- c) az engedély szerint végezhető konkrét munka elvégzésére való jog, a nemzeti jogszabályokkal összhangban.

16. cikk

Jogok

Az idénymunkást a következők a munkavállalási viszonyra alkalmazandó jogtól függetlenül megilletik:

1. a befogadó tagállam jogszabályaiban, szabályaiban vagy közigazgatási rendelkezéseiben és/vagy általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződésében rögzített, idénymunkára alkalmazandó előírások szerinti munkafeltételek, beleértve a fizetést és az elbocsátást, valamint a munkahelyi egészséget és biztonságot.

Amennyiben nem létezik a kollektív szerződések általános alkalmazandóságát kimondó rendszer, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy olyan kollektív szerződésekre támaszkodnak, amelyek az adott földrajzi területen belül az érintett foglalkozás vagy iparág tekintetében általában minden hasonló vállalkozásra alkalmazandók, és/vagy a nemzeti szinten leginkább reprezentatív munkáltatói és munkavállalói szervezetek által megkötött kollektív szerződésekre, amelyeket az egész tagállam területén alkalmaznak;

2. a fogadó tagállam állampolgáraival egyenlő elbánás legalább a következők tekintetében:
 - a) egyesülési és társulási szabadság, valamint a munkavállalókat képviselő szervezetek tagjainak sorába történő belépés szabadsága, illetve bármely olyan szervezetben való belépés szabadsága, amelynek tagjai egy bizonyos foglalkozást űznek, beleértve az ilyen szervezetek által nyújtott előnyöket is, a közrendre és a közbiztonságra vonatkozó nemzeti rendelkezések sérelme nélkül;
 - b) a 883/2004/EK tanácsi rendelet 3. cikkében meghatározott, a szociális biztonság ágaira vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések;

- c) kötelező nyugdíj fizetése a munkavállaló előző munkahelye alapján ugyanazon feltételek mellett, mint amelyek az adott tagállam állampolgáira harmadik országba való költözésük esetén vonatkoznak;
- d) az árukhoz és szolgáltatásokhoz, illetve a nyilvánosság számára elérhető áru- és szolgáltatásellátáshoz való hozzáférés, kivéve a szociális lakásellátáshoz és a munkaügyi központok által biztosított tanácsadáshoz való hozzáférést.

A 2. bekezdésben rögzített egyenlő elbánáshoz való jog nem sérti a tagállam azon jogát, hogy a 7. cikkel összhangban visszavonja az engedélyt, vagy elutasítsa az engedély megújítását.

17. cikk
A panasztétel megkönnyítése

A tagállamok biztosítják, hogy azon harmadik felek, akinek jogos érdeke ezen irányelvnek való megfelelés biztosítása a vonatkozó nemzeti jogszabályaikban megállapított kritériumoknak megfelelően, részt vehessenek a harmadik országbeli idénymunkás nevében vagy érdekében eljárva, e személy jóváhagyásával ezen irányelv végrehajtása céljából bármilyen közigazgatási és polgári jogi eljárásban.

V. FEJEZET
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

18. cikk
Statisztika

1. A tagállamok állampolgárság, életkor és nem, az engedély érvényességi idejének hossza és a gazdasági ágazat szerint lebontott statisztikát küldenek a Bizottságnak a harmadik országok állampolgárai számára idénymunka végzése céljából először kiállított vagy megújított tartózkodási engedélyek és vízumok számáról, illetve – amennyire lehetséges – a visszavont tartózkodási engedélyek és vízumok számáról.
2. A (1) bekezdésben említett statisztikai adatokról a 862/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹⁰ megfelelően küldenek tájékoztatást.
3. Az (1) bekezdésben meghatározott statisztikák egy naptári év referencia-időszakra vonatkoznak, és a referenciaév végét követő hat hónapon belül kell eljuttatni őket a Bizottságnak. Az első referenciaév [*a 20. cikk (1) bekezdésében említett időpontot követő év*].

¹⁰ HL L 199., 2007.7.31., 23. o.

19. cikk
Jelentéstétel

A Bizottság háromévente – és első alkalommal legkésőbb [ezen irányelv átültetését követő három évvel] – jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak ezen irányelv tagállamokban való alkalmazásáról, valamint javaslatot tesz bármely szükséges módosításra.

20. cikk
Átültetés a nemzeti jogba

1. A tagállamok hatályba léptetik azokat a jogszabályokat, rendeleteket és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb (az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetést követő 24 hónap)-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét, valamint az e rendelkezések és az irányelv közötti megfelelést bemutató táblázatot haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

A tagállamok által elfogadott rendelkezéseknek hivatkozniuk kell erre az irányelvre, vagy hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozással együtt kell megjelenniük. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

2. A tagállamok megküldik a Bizottságnak nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az irányelv tárgykörében fogadnak el.

21. cikk
Hatálybalépés

Ez az irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon lép hatályba.

22. cikk
Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek megfelelően.

Kelt Brüsszelben, [...] -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök [...]

a Tanács részéről
az elnök [...]